

Силабус
вибіркової дисципліни
(умовне позначення ОК в освітній програмі (ВД))

Назва дисципліни:	Комунікативні процеси інженерно-педагогічної освіти
Рівень вищої освіти:	другий (освітньо-науковий)
Галузь знань:	
Спеціальність:	
Освітньо-професійна (Освітньо-наукова) програма:	
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl2022.khadi.kharkov.ua/course/view.php?id=3345
Рік навчання:	
Семестр:	
Обсяг освітнього компоненту	3 кредити (90 годин)
Форма підсумкового контролю	залік
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	кафедра філософії та педагогіки професійної підготовки
Мова викладання:	українська, англійська
Керівник курсу:	Бондаренко Володимир Васильович, к.пед.н., професор кафедри філософії та педагогіки професійної підготовки
Контактний телефон:	097 933-26-44
E-mail:	vv_bond57@email.ua

Короткий зміст освітнього компоненту:

Метою є ознайомлення з найбільш важливими правилами, законами та питаннями комунікативної компетентності майбутніх інженерів-педагогів задіяних у навчальному процесі з підготовки майбутніх професійних виробничників і знайомить з психолого-педагогічними особливостями інженерно-педагогічної та комунікативної діяльності.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- знайомство з професійно-педагогічною діяльністю у вищій школі;
- знайомство з комунікативними технологіями презентації навчального матеріалу в освітній діяльності
- знайомство з психолого-педагогічними аспектами комунікативної діяльності у процесі виконання професійних обов'язків.

Передумови для вивчення освітнього компоненту:

Дисципліни психолого-педагогічного циклу.

Компетентності, яких набуває здобувач:

Загальні компетентності:

Спеціальні (фахові) компетентності:

Програмні результати навчання:

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин	
		очна	заочна
1	ЛК <i>Психологічні аспекти інженерно-педагогічної діяльності у ЗВО України</i>	2	
	ПР (ЛР, СЗ) Робота над усною формою виступу. Структура публічного виступу	2	
	СР Поведінка оратора в аудиторії. Підтримування уваги аудиторії в ході виступу	7	
2	ЛК <i>Психологічні аспекти інженерно-педагогічної діяльності у ЗВО України</i>	2	
	ПР (ЛР, СЗ) Завершення публічного виступу	2	
	СР Аргументація	7	
3	ЛК <i>Психологія управління груповими явищами та процесами в діяльності інженера-педагога</i>	2	
	ПР (ЛР, СЗ) Психологічні типи людей та їхня поведінка в діловому спілкуванні	2	
	СР Психологічні типи людей та їхня поведінка в діловому спілкуванні	7	
4	ЛК <i>Психологічні аспекти інженерно-педагогічної діяльності у ЗВО України</i>	2	
	ПР (ЛР, СЗ) Техніки привертання уваги аудиторії	2	
	СР Техніки утримування уваги аудиторії	7	
5	ЛК <i>Психологія управління груповими явищами та процесами в діяльності інженера-педагога</i>	2	
	ПР (ЛР, СЗ) Механізми групової динаміки	2	
	СР Управління соціально-психологічним кліматом	7	
6	ЛК <i>Психологія управління груповими явищами та процесами в діяльності інженера-педагога</i>	2	
	ПР (ЛР, СЗ) Соціальна організація як об'єкт управління	2	
	СР Механізми групової динаміки в організації	7	
7	ЛК <i>Психологія управління груповими явищами та процесами в діяльності інженера-педагога</i>	2	
	ПР (ЛР, СЗ) Феномени групової життєдіяльності.	2	
	СР Управління соціально-психологічним кліматом колективу.	7	
8	ЛК <i>Психологія управління груповими явищами та процесами в діяльності інженера-педагога</i>	2	
	ПР (ЛР, СЗ) Розподіл ділових ролей в колективі.	2	
	СР Комунікаційна структура колективу	7	
Разом	ЛК	16	
	ПР	16	
	СР	56	
	Залік	2	
УСЬОГО за дисципліною		90	

Методи навчання:

- 1) словесні: 1.1 традиційні: лекції, пояснення, розповідь тощо;
- 1.2 інтерактивні (нетрадиційні): проблемні лекції, дискусії тощо;
- 2) наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій

- 3) практичні: 3.1 традиційні: практичні заняття, семінари;
 3.2 інтерактивні (нетрадиційні): ділові та рольові ігри, тренінги, семінари-дискусії, «круглий стіл», метод мозкової атаки.

Система оцінювання та вимоги:

Поточна успішність

1 Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою чотирибальної шкали оцінок з наступним перерахуванням у 100-бальною шкалу. Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

1.1 Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань.

1.2 Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання, виконання та оформлення практичної роботи.

1.3 Лабораторні заняття оцінюються якістю виконання звітів про виконання лабораторних робіт.

1.4 Семінарські заняття оцінюються якістю виконання індивідуального завдання/реферату.

2 Оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти здійснюється на кожному практичному занятті (лабораторному чи семінарському) за чотирибальною шкалою («5», «4», «3», «2») і заносяться у журнал обліку академічної успішності.

– «відмінно»: здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі знання з відповідної теми або навчальної дисципліни, основні положення;

– «добре»: здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

– «задовільно»: здобувач в основному опанував теоретичні знання навчальної теми, або дисципліни, орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено відповідає на додаткові питання, не має стабільних знань; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточність у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою професією;

– «незадовільно»: здобувач не опанував навчальний матеріал теми (дисципліни), не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

3 Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як середньоарифметична сума балів за кожне заняття, за індивідуальну роботу, поточні контрольні роботи за формулою:

$$K^{поточ} = \frac{K1 + K2 + \dots + Kn}{n},$$

де $K^{поточ}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю;

$K1, K2, \dots, Kn$ – оцінка успішності n -го заходу поточного контролю;

n – кількість заходів поточного контролю.

Оцінки конвертуються у бали згідно шкали перерахунку (таблиця 1).

Таблиця 1 – Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна	100-	4- бальна	100-	4- бальна	100-	4- бальна	100- бальна
----------	------	-----------	------	-----------	------	-----------	-------------

шкала	бальна шкала	шкала	бальна шкала	шкала	бальна шкала	шкала	шкала
5	100	4,45	89	3,90	78	3,35	67
4,95	99	4,4	88	3,85	77	3,3	66
4,9	98	4,35	87	3,80	76	3,25	65
4,85	97	4,3	86	3,75	75	3,2	64
4,8	96	4,25	85	3,7	74	3,15	63
4,75	95	4,20	84	3,65	73	3,1	62
4,7	94	4,15	83	3,60	72	3,05	61
4,65	93	4,10	82	3,55	71	3	60
4,6	92	4,05	81	3,5	70	від 1,78 до 2,99	від 35 до 59
						повторне складання	
4,55	91	4,00	80	3,45	69	від 0 до 1,77	від 0 до 34
4,5	90	3,95	79	3,4	68	повторне вивчення	

Підсумкове оцінювання

1 Здобувач вищої освіти отримує залік на останньому занятті з дисципліни за результатами поточного оцінювання. Середня оцінка за поточну діяльність конвертується у бали за 100-бальною шкалою, відповідно до таблиці перерахунку (таблиця 1).

Здобувачі вищої освіти, які мають середню поточну оцінку з дисципліни нижче ніж «3» (60 балів), на останньому занятті можуть підвищити свій поточний бал шляхом складання тестів з дисципліни.

Оцінювання знань здобувачів шляхом тестування здійснюється за шкалою:

- «Відмінно»: не менше 90 % правильних відповідей;
- «Дуже добре»: від 82 % до 89 % правильних відповідей;
- «Добре»: від 74 % до 81 % правильних відповідей;
- «Задовільно»: від 67 % до 73% правильних відповідей;
- «Задовільно достатньо»: від 60 % до 66 % правильних відповідей;
- «Незадовільно»: менше 60 % правильних відповідей.

2 Умовою отримання заліку є:

- відпрацювання всіх пропущених занять;
- середня поточна оцінка з дисципліни не нижче «3» (60 балів).

3 За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

3.1 Додаткові бали додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність (для дисциплін, підсумковою формою контролю для яких є залік), або до підсумкової оцінки з дисципліни, підсумковою формою контролю для якої є екзамен.

3.2 Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості:

- призові місця з дисципліни на міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 20 балів;
- призові місця з дисципліни на всеукраїнських олімпіадах – 20 балів;
- участь у міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 15 балів
- участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях студентів та молодих вчених – 12 балів;
- участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів
- участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;
- виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.

3.3 Кількість додаткових балів не може перевищувати 20 балів.

4 Результат навчання оцінюється (*обрати потрібне*):

– за двобальною шкалою (зараховано/не зараховано) згідно з таблицею 2;

– за 100-бальною шкалою (для диференційованого заліку) згідно з таблицею 3.

Підсумкова оцінка разом з додатковими балами не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 2 – Шкала переведення балів у національну систему оцінювання

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
від 60 балів до 100 балів	зараховано
менше 60 балів	незараховано

Таблиця 3 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80-89	Добре	Зараховано	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79			C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74	Задовільно		D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
60–66			E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35–59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
0–34			F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;
- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_dobroch_1.pdf), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85_1_01.pdf), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf).
- у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;

– списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Рекомендована література: *(література не пізніше 10 років, окрім 1 фундаментального класичного підручника або монографії)*

Базова література

1. Бердяев Н.А. Самопознание // Н.А. Бердяев. Самопознание: Сочинения. Харьков: Изд-во Фолио, 1999. С. 249 - 585.
2. Бондаренко В.В. Основи педагогіки та психології вищої школи: Навч. посібник. Харків: Вид-во ХНАДУ, 2020. 206 с.
3. Бондаренко В.В. Психологія управління: Підручник. Харків: Вид-во ХНАДУ, 2020. 424 с.
4. Бондаренко В.В. Риторика: конспект лекцій. – Харків: вид-во ХНАДУ, 2009. 112 с.
5. Бондаренко В.В., Бондаренко Ю.В., Ланских М.В. Современные педагогические технологии как объективная потребность: Учебно-методическое пособие. – Харьков: КП «Городская типография», ХНАДУ, 2011. 146 с.
6. Василенко В. О. Ситуаційний менеджмент: Навчальний посібник для студ. вищ. навчальних закладів / В. О. Василенко, В. І. Шостка, О. М. Клейменов. – 2-е вид., випр. та доп. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 372 с.
7. Володько В.М. Педагогічна система навчання: теорія, практика, перспективи: Навч. посібник для викладачів, аспірантів та студентів вищих навчальних закладів освіти. К.: Пед. Преса, 200. 148 с.
8. Губа А. В. Характеристика складових управлінської культури в світі / А. В. Губа // Педагогіка і психологія. 2008. №3/4. С. 107-116.
9. Гуревич Р. С. Інформаційно-комунікаційні технології в професійній освіті майбутніх фахівців / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемія, М. М. Козяр ; за ред. член-кор. НАПН України Гуревича Р. С. – Львів : Вид-во «СПОЛОМ», – 2012. – 502 с.
10. Зязюн І.А. Педагогіка добра: ідеали і реалії. К.: МАУП, 2000. – 312 с.
11. Кремень В.Г. Модернізація системи освіти як важливий чинник інноваційного розвитку держави // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти. Вип. 1 (5). Харків: НТУ «ХПІ», 2003. С. 3-9.
12. Куліков В. М. Методи управління / В. М. Куліков. – К.: МАУП, 2007. 157 с.
13. Ленна́рд Берн Е́рік. Ігри, в які грають люди / пер. з англ. К. Меньшикової. – Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. 256 с.
14. Мелецінек А. Інженерна педагогіка. Практика передачі технічних знань / А. Мелецінек; пер. з нім. Харків, 2001. 240 с.
15. Мельник, Л. П. Психологія управління: курс лекцій / Л. П. Мельник. – 2-ге вид., стереотип. Київ : МАУП, 2002. 176 с.
16. Орбан-Лембрик Л. Е. Психологія управління: посібник / Л. Е. Орбан-Лембрик. К.: Академвидав, 2003. 586 с.
17. Освітні технології: Нав.-метод. посібник / О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська та ін. Київ: А.С.К., 2001. 256 с.
18. Плотницька І.М. Ділова українська мова. К.: Центр навчальної літератури, 2017. 256 с.
19. Скрипко, Т. О. Менеджмент: навчальний посібник / Т. О. Скрипко, О. О. Ланда ; Мін-во освіти і науки України, Львівська комерційна академія. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 176 с.
20. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ Л.Л., РОМАНОВСЬКИЙ О.Г., БОНДАРЕНКО В.В., ПОНОМАРЬОВ О.С., ЧЕРВАНЬОВА З.О. Основи педагогіки вищої школи : Навчальний посібник. Харків: НТУ «ХПІ», 2005. 600 с.
21. Ходаківський, Є. І. Психологія управління: навчальний посібник / Є. І. Ходаківський, Ю. В. Богоявленська, Т. П. Грабар; за ред. проф. Є. І. Ходаківського. Київ : Центр навчальної літератури, 2008. – 1CD. – (Електронні видання). – Гриф МОНУ

(Лист № 1.4/18-Г-2240 від 14.12.2007 р.).

22. Хомуленко Т.Б., Поденко А.В., Моргунова Н.С. Психологія праці та організаційна психологія: Навчально-методичний посібник / Т.Б. Хомуленко, А.В. Поденко, Н.С. Моргунова. Харків: ХНАДУ, 2009. 280 с.

23. Щекин, Г. В. Организация и психология управления персоналом: учебно-методическое пособие / Г. В. Щекин. Киев: МАУП, 2012. 832 с.

Додаткові джерела:

1. Бех І.Д. Виховання особистості. К., 2003.

2. Головаха Е.И., Пашина Н.В. Психология человеческого взаимопонимания. – К., 1989.

3. Зязюн І.А. Педагогіка добра: ідеали і реалії. К.: МАУП, 2000. 312 с.

4. Кудін В.О. Освіта в інформаційному суспільстві. К., 1998. 152 с.

5. Освітні технології: Навч.-метод. посібник / О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська та ін.; За заг. ред. О.М. Пехоти. Київ: А.С.К., 2001. 256 с.

Інформаційні ресурси:

1. История профессионального образования. 2011. URL: http://www.vfmgju.ru/Higher-education-in-Russia/istoriya_professionalnogo_obrazovania_442/index.html

2. Професійно-технічна освіта. 2015. URL: <http://proftekhosvita.org.ua>

3. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. 2015. URL: www.mon.gov.ua.

4. Офіційний сайт Харківського національного автомобільно-дорожнього університету 2015. URL: khadi.kharkov.ua

Розробник (розробники)
силабусу навчальної дисципліни

_____ підпис _____

Бондаренко В.В.
ПІБ

Гарант освітньо-професійної програми

_____ підпис _____

Дощечкіна І.В.
ПІБ

Завідувач кафедри

_____ підпис _____

Глушкова Д.Б.
ПІБ